

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія музики і хореографії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
роботи та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ

для студентів 1 курсу

<i>спеціальності</i>	014 Середня освіта
<i>освітнього рівня</i>	молодший спеціаліст
<i>освітньої програми</i>	014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Київ - 2018

Розробник: Теряєва Лариса Анатоліївна,
викладач циклової комісії музики і хореографії
Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «30» серпня 2018 р. № 1

Голова циклової комісії Романова Т.В. Романова

Робочу програму перевірено

«05» вересня 2018 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Гейхман З.Л. Гейхман

Заступник директора з навчальної роботи Карлінська Я.В. Карлінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	1/30	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	0,5	0,5
Обсяг годин, в тому числі:	15	15
Аудиторні	14	14
Модульний контроль	1	1
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	-
Форма семестрового контролю	-	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. **Мета курсу** – якісна підготовка висококваліфікованих фахівців за обраною спеціальністю; набуття знань, умінь і диригентських навичок; розвиток хорової культури, формування творчого підходу до професії.

2.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Хорове диригування» є:

- формування умінь і навичок хорового диригування;
- розвиток вокально-хорових технічних та виконавсько-творчих навичок в системі свідомого володіння голосом;
- ознайомлення з методичними прийомами роботи з хором та їх практичне опанування;
- вміння свідомо сприймати і аналізувати звучання багатоголосного хору;

- набуття диригентських навичок, необхідних для керування хором у закладах загальної середньої освіти.

2.3. В процесі вивчення дисципліни «Хорове диригування» студенти мають набути такі компетентності:

Загальні:

- здатність застосовувати набуті знання, уміння та навички у практичній діяльності;
- формування національно-культурних цінностей;
- здатність застосовувати інноваційні методи та технології навчання;
- розвиток навичок самостійної роботи та професійного самовдосконалення;
- підвищення результатів якісної підготовки шляхом мотивації навчання;
- формування здатності до самостійно-пошукової діяльності;
- здатність до прийняття самостійних рішень при вирішенні проблемних питань;
- розвиток особистісно-комунікативних відносин.

Фахові:

- усвідомлення соціальної значущості майбутньої педагогічної професії;
- здатність оволодівати новими знаннями на основі міждисциплінарних зв'язків музичних дисциплін з психолого-педагогічними навчальними дисциплінами;
- уміння використовувати набуті знання, уміння та навички під час проходження педагогічної практики;
- спрямованість до покращення кінцевих результатів навчання;
- розвиток особистісних якостей і музичних здібностей;
- здатність до систематичного фахового самовдосконалення.

Предметні:

- уміння читати хорову партитуру з листа;
- здатність до написання анотацій на хорові твори;
- готовність до гри партитури напам'ять;
- здатність до співу окремих хорових партій;
- уміння диригувати твори різних жанрів та стилів;
- розвиток хорознавчого тезаурусу;
- здатність до художнього виконання пісень шкільного репертуару;
- уміння самостійно здійснювати добір вокально-хорових творів;
- розвиток артистичності та виконавсько-диригентських якостей;
- здатність до диригентсько-виконавської інтерпретації хорових творів;
- уміння створювати власний супровід до шкільних пісень;
- розвиток організаторських здібностей для проведення репетицій з хором;
- набуття диригентської майстерності керування хором.

3.Результати навчання за дисципліною

Після вивчення дисципліни «Хорове диригування», згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні:

- знати провідну мету і завдання музично-педагогічної діяльності;
- усвідомлювати ціннісне значення добору вокально-хорових творів для естетичного та духовного розвитку дітей;
- володіти методикою розучування хорових творів;
- знати закономірності сприйняття хорових творів;
- грати хорову партитуру розкривати ідейно-художнє значення творів;
- чисто інтонувати окремі хорові партії;
- диригувати хорові твори з акомпанементом та без супроводу;
- володіти грою на фортепіано та голосом під час виконання пісень шкільного репертуару.

4.Структура навчальної дисципліни

1 курс

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна	
		Практичні	Модульний контроль
Змістовий модуль 1. Основи диригентської майстерності			
Тема 1. Диригентська техніка та її завдання при керуванні хором. Диригентський апарат. Основи диригентської техніки.	2	2	
Тема2.Структура диригентського жесту. Показ вступу та закінчення	3	3	
Тема3.Диригентський показ пауз, цезур, подиху, акцентів, штрихів.	4	4	
Тема 4. Звуковедення legato і non legato	2	2	
Тема 5. Диригування творів.Гра хорових партитур,спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного репертуару.	4	3	1
Разом за змістовим модулем 1	15	14	1
Змістовий модуль 2. Формування умінь та навичок диригування			
Тема 1. Диригування у розмірах 2/4.	2	2	
Тема 2. Диригування у розмірах 3/4	2	2	
Тема 3. Диригування у розмірах 4/4. Аналіз хорових творів.	4	4	

Тема 4. Фразування. Показ дихання по фразях	3	3	
Тема 5. Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного та шкільного репертуару (1 клас).	4	3	1
Разом за змістовим модулем 2	15	14	1
Усього годин за 1 курс	30	28	2

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Основи диригентської майстерності

Тема 1. Диригентська техніка та її завдання при керуванні хором. Диригентський апарат. Основи диригентської техніки. Положення корпусу, голови, рук, плечей, передпліччя, кистей рук, роль міміки. Основні принципи та характер диригентських рухів, їх властивості.

Тема 2. Структура диригентського жесту. Показ вступу та закінчення. Тактування. Структура долі в диригентських схемах, фіксує грань (точка). Поняття «ауфтакт». Сильна та слабка доля такту. Три моменти вступу: увага, дихання, вступ. Початковий і міждольний ауфтакти. Прийоми закінчення.

Тема 3. Диригентський показ пауз, цезур, подиху, акцентів, штрихів. пауза», Застосування у хорових творах цезур, подиху, акцентів, штрихів. Диригування творів різних стилів та жанрів з показом пауз, цезур, подиху, акцентів, штрихів.

Тема 4. Звуковедення legato і non legato. Особливості звуковедення legato і non legato. Диригування творів на legato і non legato у повільному темпі.

Тема 5. Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного репертуару. Гра партитури. Спів окремих партій. Виконання пісень під власний супровід: показ вступу та зняття. Бесіда до пісні. Значення фортепіанного вступу та вокальної настройки у хорових творах a capella.

Ключові слова: диригентська техніка, вступ, закінчення, подих, пауза, цезура, звуковедення, хорова партитура.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 5.

Додаткова: 4.

Змістовий модуль 2. Формування умінь та навичок диригування

Тема 1. Диригування у розмірах 2/4. Диригентська схема. Виконання диригентських вправ. Розучування та диригування творів у розмірі 2/4. Показ вступу. Диригування творів у розмірах 2/4 у повільних та швидких темпах. Прийоми зняття.

Тема 2. Диригування у розмірах 3/4. Розучування та диригування творів у розмірі 3/4 у середніх, помірних та швидких темпах. Диригування у розмірах 3/4, 3/8 у швидких темпах.

Тема 3. Диригування у розмірах 4/4. Аналіз хорових творів. Знайомство з хоровими творами різних жанрів і стилів у розмірі 4/4. Усний аналіз творів. Написання анотацій на хорові твори. Диригування творів у розмірі 4/4.

Тема 4. Фразування. Показ дихання по фразах. Робота над постановкою диригентського апарату. Визначення функцій правої і лівої рук. Показ дихання по фразах. Прийоми показу вступу та зняття на різні долі такту.

Тема 5. Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень шкільного репертуару (1 клас). Диригування вивчених творів. Гра хорової партитури для однорідного хору. Спів окремих хорових партій з тактуванням. Виконання пісень під власний супровід.

Ключові слова: диригентська схема, розміри 2/4, 3/4, 4/4, фразування, аналіз творів.

Рекомендована література:

Основна: 2; 4.

Додаткова: 5.

6. Контроль навчальних досягнень.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (1курс)

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	14	14	14	14
Робота на практичному занятті	10	14	140	14	140
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			179		179
Максимальна кількість балів		358			

6.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Оцінювання роботи студентів здійснюється шляхом поточного та підсумкового контролю. **Поточний контроль** здійснюється з використанням таких форм організаційної роботи, як: індивідуальний підхід до кожного студента з урахуванням його музичних здібностей і здатностей, а також усний аналіз хорових творів; робота студента на занятті (виконання студентом відповідних диригентських вправ, схем та прийомів; творчі завдання з хорового диригування; гра хорової партитури; спів

хорових партій; диригування хорових творів; виконання пісень шкільного репертуару).

6.2.1. Критерії і рівні поточного оцінювання

Підсумкова кількість балів (макс-10)	Критерії поточного оцінювання
9-10 (високий рівень)	Уміння самостійного використання методичної і спеціальної музичної літератури. Здатність до написання анотацій з детальним аналізом хорових творів. Створення власних інтерпретацій вокально-хорових творів. Професійне виконання пісень шкільного репертуару.
7-8 (достатній рівень)	Достатні методичні знання з хорового диригування. Не зовсім виразне виконання вокально-хорових творів. Середній рівень досконалості у створенні власних інтерпретацій хорових творів. Здатність до самоаналізу та самовдосконалення.
4-6 (середній рівень)	Поверхові теоретичні і практичні знання та навички з хорового диригування. Недостатні навички володіння методичною літературою. Задовільне виконання самостійних тематичних і творчих завдань. Не емоційне виконання вокально-хорових творів. Неготовність до створення власних інтерпретацій хорових творів. Помірні здатності до самоаналізу та самовдосконалення.
1-3 (низький рівень)	Нездатність до самостійного опрацювання методичної літератури з хорового диригування і виконання творчих самостійних завдань. Неспроможність до створення власних диригентських інтерпретацій. Наявність помилок під час виконання вокально-хорових творів і детального аналізу хорових творів різних стилів і жанрів. Нездатність виконання пісень шкільного репертуару під власний супровід.

Підсумковий модульний контроль студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля у формі прослуховування та виконання студентом двох хорових творів (а capella та з супроводом) з використанням власної диригентської інтерпретації, визначення музичної термінології, усного аналізу хорових творів, гри хорової партитури, співу окремих хорових партій, виразного виконання пісень шкільного репертуару.

6.2.2. Критерії підсумкового оцінювання

Підсумкова кількість балів (макс-25)	Критерії підсумкового оцінювання знань, умінь і навичок з хорового диригування
23-25	Професійне диригування вокально-хорових творів. Власна диригентсько-виконавська інтерпретація творів різних жанрів і

	стилів. Емоційне виконання на музичному інструменті пісень шкільного і дошкільного репертуару під власний супровід.
21-22	Здатність майбутніх учителів музики володіти спеціальними диригентськими вміннями і навичками (репертуарними, виконавськими, фаховими). Готовність застосовувати набуті на заняттях з хорового диригування знання і уміння у практичній роботі з хором.
19-20	Самостійне виконання тематичних і творчих завдань. Достатній рівень теоретичних і практичних знань з хорового диригування. Емоційне виконання пісень шкільного репертуару. Достатні знання з методики по розучуванню вокально-хорових творів.
17-18	Задовільне виконання тематичних і творчих завдань для самостійної роботи. Посередні знання з методики по розучуванню пісень шкільного репертуару. Не емоційне виконання вокально-хорових творів або виконання з великою кількістю технічних помилок.
15-16	Помірні методичні знання з хорового диригування. Не виразне диригування вокально-хорових творів. Середній рівень досконалості у створенні власних інтерпретацій хорових творів. Помірні здатності до самоаналізу та самовдосконалення.
9-14	Виконання хорових творів зі значними художньо-технічними недоліками. Неспроможність до створення власних диригентських інтерпретацій. Наявність помилок під час виконання хорової партитури, співу хорових партій та шкільних пісень. Нездатність до самостійної роботи.
1-8	Неспроможність до диригування творами різних стилів і жанрів, гри партитури, співу хорових партій та пісень. Неготовність до практичної роботи з хоровим колективом.

6.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Навчально-методична карта дисципліни «Хорове диригування». Разом за 1 курс: 30 годин, практичні заняття –28 год., підсумковий контроль –2год.										
Назва модуля	Змістовий модуль 1 Основи диригентської майстерності					Змістовий модуль 2 Формування умінь та навичок диригування				
Теми практичних занять	Диригентська техніка та її завдання при керуванні хором. Диригентський апарат. Основи диригентської техніки	Структура диригентського жесту. Показ вступу та закінчення	Диригентський показ пауз, цезур, подиху, акцентів, штрихів.	Звуковедення legato і non legato	Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного репертуару.	Диригування у розмірах 2/4	Диригування у розмірах 3/4	Диригування у розмірах 4/4	Фразування. Показ дихання по фразах	Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного та шкільного репертуару(1-2 класи)
Форми поточного контролю	Індивідуальний підхід до кожного студента; усний аналіз хорових творів; виконання студентом відповідних диригентських вправ, схем та прийомів; творчі завдання з хорового диригування; гра хорової партитури; спів хорових партій; диригування хорових творів; виконання пісень шкільного репертуару.									
Модульний контроль	Виконання студентом двох хорових творів (а cappella та з супроводом); визначення музичної термінології; гра хорової партитури, спів окремих хорових партій, виразне виконання пісень шкільного репертуару.									

8.Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Прокулевич. О. Основи хорового диригування : навчальний посібник / [уклад. Оксана Валеріївна Прокулевич] ; – Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. – 140 с.
2. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск III (у шести частинах). Частина друга: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. Н. В. Стефіна. – Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. – 290 с.
3. Теряєва Л.А. Методичні рекомендації до формування методичної компетентності майбутніх учителів музики на заняттях з хорового диригування. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. – 32 с.
4. Соколова А. В. Навчально-методичне забезпечення як складова диригентсько-хорової підготовки вчителів музичного мистецтва. Проблеми підготовки сучасного вчителя № 12, 2015.
5. Теряєва Л.А. Духовний розвиток майбутніх учителів музичного мистецтва на заняттях з хорового диригування/ Л.А. Теряєва // Духовність особистості в системі

мистецької освіти: зб. пр. наук. шк. д-ра пед. наук, проф. О.М. Олексюк. Вип.2 / Київський ун-т ім. Б. Грінченка. – К : Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 58-62 с

Додаткова:

1. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: випуск II. Частина 2 / уклад. Н. В. Стефіна. – Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 161с.
2. Зеленецька І.О. Хорові твори українських композиторів для жіночого та дитячого хору. Навчальний репертуарний посібник. 2-ге видання / Упор. І.О. Зеленецька. – Кам'янець-Подільський:Абетка, 2013. – 160 с.
3. Теряєва Л.А. Формування методичної компетентності майбутніх учителів музики через емоційне сприйняття творів хорового мистецтва. Наукові записки. / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя; ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. № 1. С. 171-173. (Серія "Психолого-педагогічні науки").
4. Стефіна Н. В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. Частина 1 Навч.-метод. посібник для студентів ВНЗ. / Н. В. Стефіна – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 229 с.
5. Вишинський В.В. Програма *Finale* – інструмент сучасного музичного керівника та вчителя музичного мистецтва. *Музичний керівник*, Київ, 2013, № 10. С.4-12.

8. Додаткові ресурси

1. Топорівська Я.В. Використання комп'ютерних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів музики.
URL: <http://www.jurnal.org/articles/2014/ped48.html>
2. Гайденко І. Особливості створення музичного твору за допомогою сучасних комп'ютерних технологій. *Культура України. Серія: Мистецтвознавство* : зб. наук. пр.; ред. В. М. Шейка. Харків: ХДАК, 2017, вип. 56. 340 с. URL:<http://ku-khsac.in.ua/kultura56/ku56.pdf>.
3. Долчук Р.О. Будьмо добрими: збірник вокально-хорових творів.
URL: <http://www.pu.if.ua/depart/ChoralDir/ua/5487/> (дата звернення: 02.11.2016).